

gy

gy

nyes

mai liceum
tefekturán,
ap délután
gy valami
amikor a
Harminec
ember
anások és
teherautó
y bomba
vizsgálat.

Z
tus

ettel illa-
ormány az
megvoná-
ika egyik
lap egyéb
terjedt hi-
nek semmi
ny lépésé.

zül
g

mar

merikától
kos társa-
ára. Wa-
it újabb
konfliktus

utolsó 76
oldal Ju-
y kitűnő
Kolozsvar,

kiadó Rt.
Baron L.
a 9-7

abszolút
lytiszta,

**Taxa postalá
plátite in num.
No. 224.716 329**

**Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Oluj-Ko-
lozsvar, Sze-
da Baron L. Pop (v. Brassai-n.) 16.
Telefon: 8-77. Előfizetési árak:
Havonta 118, negyedévre 328, fél-
évre 606, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hir-
detések díjazásában szerint az „U-
KELET” az erdélyi és bán-
szádság egyetlen napilapja,
kinek utánpótlását csak
rája megjelölésével engedjék.**

UJ KELET

211 a 8
BUDAPEST

**Bérmertetlen
leveleket nem
fogadunk el.**

**Késiratok
megérkezését nem vállaljuk. Vá-
szerkesztő dr. Marton Ernő. Felsz.
lős szerkesztő Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztő: Hátsoni
Ernő. Str. St. Constantin Nr. 81**

Szombat, 1932 dec. 10.

**5693. EV
HISZLEV 12**

**XV. ÉVI
291. SZÁM**

A kakuk, fülemüle és a számar

Nem Aezopusz-meséről lesz az alábbiakban szó, hanem egy nagyon is igaz történetről.

A párizsi irodalmi társaság mese-pályázatát hirdetett meg 13 éven aluli gyermekek számára.

Íródtak a mesék és jött a sok pályázat. Hetekig tartott, amíg a tudós irodalmárok átvasták és feldolgozták.

Győztes egy tizenkétéves szöske kisfiú volt, akinek fenti cím alatt megírt meséjét a bizottság elragadónak találta. A lapok leközltek a mesét és a koszosus költőné fényképét.

A mesét egy vidéki irodalomtanár is elolvasta. Mire azonnal íróasztalához ült és levelet írt a zsűrinek. Kimutatta, hogy a zsűri igen helyesen ítélte, mert a mese csakugyan szép. Hogyis ne volna szép, midőn eredeti szerzője Diderot volt. A heves enciklopedista egy Volland nevű smádotjának dedikálta annak idején a mesét.

A zsűriben pedig helyet foglalt Andrei Gilly is, Diderot legnevesebb ismerője és kommentátora.

Azt mondják, hogy a kis szerzőnőt jobban bántja a turpisság, mint a nagyon blamált irodalmi zsűrit. Amelynek döntése csak azt mutatja, hogy a tudatlanság néha helyet foglal a legkötönyebb koponyákban is.

Newyork is kész

Newyork város pénzügyi tanácsnoka bejelentette, hogy abban az esetben, ha a bankárok nem hosszabbítják meg a városnak adott kölcsönöket, kénytelen lesz december 15-én csődöt jelenteni.

Newyork állam helyettes kormányzója, Lehmann azonnal összehívta Newyork állam képviselőtestületét és több javaslatot terjesztett be, amelyek alapján lényegesen csökkenteni lehetne Newyork kiadásait. A bankok ugyanis újra hangsúlyozták, hogy mindaddig nem adnak újabb kölcsönöket és nem egyeznek bele a régi kölcsönök meghosszabbításába, amíg Newyork komolyan nem kezd hozzá a takarékoskodáshoz és amíg nem redukálja óriási hivatalnokseregét. A hivatalnokredukciónak azonban nagy akadályva van, a városi alkalmazottak Newyorkban különböző kortesszolgálatokért kapták állásaikat és pártérdekből nem mer Newyork vezetésége a létszámcsoökkentéshez hozzáfogni.

Most már aztán igazán nincsen baj. Ha Newyork is kész, akkor tényleg rendbe vagyunk. Hiszen a válságnak csak akkor lehet megoldása, ha mindnyájan csődbekerülünk és megszűj az előlőről kezd.

Newyork is csődbe van. Kezdehetjük hát előlőről az egészet.

A tudomány lelkiismerete

Már úgy volt, hogy kétségbe kellett esni a német tudományos világ hagyományos szabadelvűségének pusztulásán. A világ minden tudományos intézményének irányítója, minden tudós, ha komoly és produktív tudományos munkát végzett, Németország tudományos intézetei és tudósai felé figyelt, arra a szorgalmas, lelkiismeretes és világos eszű táborra, amely a tudomány minden terén és a technika minden ágazatában annyit adott a világnak.

Erre jöttek a kampókeresztesek és sötét szellemüket reá akarták borítani a német lelkiismeret erre a puritán és tiszta területére is. Már olvastunk híreket arról, hogy egyes főiskolák és egyetemek teljesen a hitleri érzelme és gondolatvilág pokoli atmoszférájába került. De ez a légkör oszladozóban van. Legbeszédesebb bizonyítéka ennek a hallei konferenciának határozata, amit az Uj Kelet más helyén olvashatunk. A német egyetemek reprezentánsai a braunschweigi közoktatásügyi miniszternek reakciós törekvéseivel szemben kimondták, hogy nem akarnak más szellemet megtűrni az egyetemeken és főiskolákon, mint a progresszív szellemét. Mert ez a szellem nemcsak a tudomány javát szolgálja, hanem

Lugoseanu Genfben utazik a külföldi hitelezőkkel való tárgyalásokra

Bucuresti-Bukarest, december 9. Lugoseanu ipar és kereskedelmi miniszter, aki a kormánytól megbízást kapott a Népszövetség pénzügyi bizottságával való tárgyalások folytatására, a jövő héten utazik Genfben. A Népszövetség főtájkarsága

ugyanis kifejezést adott annak a kívánságának, hogy a tárgyalások január 9-ig befejezést nyerjenek. Tekintettel a karácsonyi ünnepekre, Lugoseanunak csak 2-3 hét fog rendelkezésére állani.

Amerika elutasító választ adott a második angol jegyzékre is

A párizsi értekezleten nem jött létre a francia-angol egységfront a hadiadósságok ügyében

Anglia újabb jegyzéket intéz az amerikai kormányhoz. A francia kamara hétfőn kezdi a fizetési problémát tárgyalni. Nevilles Chamberlain meg van jelegedve a parizsi eszmecserével

Párizsban megegyeztek abban, hogy a lausannei egyezmény érvényben marad

London, december 9. Az Egyesült Államok válasza az újabb angol jegyzékre a hadiadósságok kérdésében beérkezett a Foreign Officeba. Tartalmát még nem hozták nyilvánosságra. Beavatott helyről származó információk szerint az amerikai kormány ismétellen kifejezésre juttatta azt az álláspontját, hogy ragaszkodik a törlesztési részletek fizetéséhez, de egyúttal kilátásba helyezi a fizetés megtörténte után az egyezményrevízió lehetőségét. Washingtonban elküldésre készen áll a Franciaországhoz intézendő válaszijegyzék is, de ezt még nem juttatták el Párizsba.

Egyidejű washingtoni jelentés szerint Hoover elnök új üzenetet fog intézni az amerikai kongresszushoz a hadiadósságok ügyében, de csak majd akkor, ha az amerikai kormány tisztában lesz az európai adósságok december 15-iki magatartásával, azzal a kérdéssel, hogy fizetnek-e, vagy sem.

Párizs, december 9. Az angol és francia kormányelnökök a két állam pénzügyminiszterei és szakértők jelenlétében több óras eszmecserét folytattak a hadiadósságok kérdéséről.

A megbeszélések délután fél három órákor véget értek anélkül, hogy angol-francia egységfront alakult volna ki.

A két kormány továbbra is fentartja a szabad kéz politikáját, de lépéseiknél figyelembe fogják venni azt az alapelvet, hogy a fizetési terminussal kapcsolatos elhatározások belessenek a gazdasági krízis enyhítésének nemzetközi együtt-

működés révén elérhető irányvonalába. Neville Chamberlain angol kincstári kancellár délután 4 óra 40 perckor visszatért Londonba, Macdonald pedig este 9 óra 50 perckor hagyta el Párizst. Az angol miniszterelnök újra Genfben utazik, ahol megjelenik az öthatalmi konferencia folytatólagos ülésén.

Egyébként a francia kamara hétfőn — három nappal a fizetési terminus előtt — fogja megkezdeni a hadiadóssági vitát.

London, december 9. A Reuter távirati iroda párizsi értesülései szerint a francia-angol eszmecserén megállapodtak abban, hogy a lausannei egyezmény egyelőre érvényben marad.

A hatalmak csak akkor fogják a megállapodást felmondani, ha Amerikával a hadiadósságok ügyében semmiképpen sem lehet kielégítő megoldáshoz jutni.

Az angol kormány a napokban harmadik jegyzéket fog intézni az Egyesült Államokhoz, melyben bejelenti, hogy december 15-iki esedékességeit aranyban fogja fizetni Amerikának.

Ezzel kapcsolatban Neville Chamberlain elutasítása előtt kijelentette a francia sajtó képviselőinek, hogy a párizsi eszmecserével meg van elégedve. Az angol kormány néhány napon belül minisztertanácsot tart s azon döntenek végkép Anglia hadiadósságfizetési magatartása felől.

Politikai körökben lehetségesnek tartják, hogy Herriot 24 óra belül tájékoztatni fogja a kamara és a szenátus külügyi és pénzügyi bizottságait a kormány végső elhatározásáról.

az életét is, a német nép sorsát epúgy javítani kívánja, mint az egész világét. Emelkedett, átfogó, emberséges szellem lett ismét urrá a német tudomány szent berkeiben.

Lehet, hogy ez összefügg a komposztes keresztes mozgalom visszafélődésével,

de valószínű, hogy inkább a német tudomány lelkiismerete nyilatkozik meg a határozatban. Mi szívesebben hiszünk ennek az utóbbi feltevésnek, mert meg vagyunk győződve róla, hogy a tudomány falai között a gonoszság, az erőszak és butaság ördögét mindig is ki fogják füstölni.

VILAG TÖKRÉ

Végzetes dátumok

Az elmúlt másfél évtizedben gyakran hallottuk ezt a szomorú felkiáltást: rosszkor születünk! Valóban, ezt a nemzedéket először az a szerencsétlenség érte, hogy át kellett szenvednie egy véres zivatart összes borzalmaival és ki sem heverhettük a világegés csapásait, midőn nyakunkba szakadt az új ipari forradalom, melyet a nagyipari racionalizálás idézett elő, majd az 1929-ben kezdődő világgazdasági válság, amelyet az agrártultermelésből magyaráznak. A mai helyzet az, hogy láthatatlan erők ragadnak bennünket valami új világrendbe, sodródunk valami nagy ismeretlen felé.

Sokszor halljuk azt is, gyakran komoly emberektől és olvassuk komoly lapokban, hogy a mostani hasonló szerencsétlenség még nem sujtotta az emberiséget. Sokat lehetne elmélkedni arról a kérdésről, vajjon ez a felfogás igaz-e s valóban olyan válságban szinglödünk-e amelyet még nem ért meg a világ. Ez az állítás bizony tulzás, még hozzá szerencsétlen tulzás. Akik ezt állítják, nem is sejtik, milyen katasztrófákat élt át az emberiség a múltban. Nagy Lajos korában, a XIV. század közepén, a pestisjárvány Európa lakosságának kétharmadát kipusztította s a szörnyű csapás olyan lelki hatással volt az emberekre, hogy állítólag egy egész nemzedék soha nem nevetett. A harmincéves háború temetővé változtatta Németországot. Erdélyben a fejedelmek alatt többször pusztított az éhhalál. Erre azt az ellenvetést lehetne tenni, hogy ezek még barbár századok voltak. A történelmi példák azonban azt mutatják, hogy az emberiség nem kimélődött meg nagy megpróbáltatásoktól az újkorban sem, sőt még a legújabb korban sem, a XIX. században, a technikai civilizáció és a modern kapitalista gazdasági rendszer korában. A történelemnek vannak az újkorban kritikus esztendői, különös, végzetes dátumai, amikön világszerte rettentő volt a nyomoruság és sajátságos, sokszor ismeretlen okok következtében egyszerre csak felborult a gazdasági élet s ezzel együtt az egész élet harmóniája. Többnyire nagy pusztító háborúk következtében, azonban nem mindig.

Mint rendkívül nehéz, inséges eszten dőről emlékeznek meg a történelem évtalpai 1696-ról. Magyarországon akkor ért véget a török világ, Nyugateurópában ebben az időben már éreztették hatásukat a felfedezések, ekkor kezdődött meg Amerika gyarmatosítása. Ugyanilyen volt az 1714-es esztendő, amely az Utrechtrastatti békének a dátuma, a mellyel az újkor második világháborúja a spanyol örökösödési háború lezárult. Egész Európában dúló gazdasági válságot a hosszantartó háború idézte elő. Kritikus esztendő volt az 1720., az 1745. és az 1763-ik esztendő. Ez utóbbi esztendőben fejeződött be a hétéves háború, amely egész Európára kihatott. Hasonló rossz esztendők voltak 1772, Lengyelország szétdarabolásának a dátuma, az 1783 és az 1793, amikön a rémuralom Párizsban elérte tetőpontját.

A napoleoni háborúk az egész földkerekség békéjét felkavarták. Az egész időszak szinte kétségbeesetten kritikus; ez volt az ugynevezett inari forradalom kora, amikön a termelés modern eszközei, a gének és a nagyüzemek először éreztették hatásukat s új társadalmi átcsoportosulást idéztek elő s megkezdődött a modern gazdasági és világereskedelmi központok kialakulása. Komoly gondolkodók, az akkori nagy

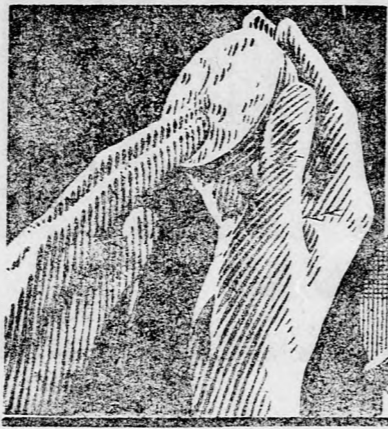
dést, vajjon nem jutott-e csödbe az egész emberiség. 1813-14-ben Angliában olyan nagy volt az éhínség, hogy a tömegek ellen katonaságot kellett kivezényelni. Magyarországon ebben az időben a bécsi kormány két devalvációt hajtott végre: az egyiket 1811-ben, a másikat 1816-ban. Mind a kettő, de különösen az 1811-iki lehengerelt egy csomó egzisztenciát, rengeteg vagyont ment tönkre, esztendőkön keresztül nagy volt a nyomor és szinte kimondhatatlan a kétségbeesés. A gazdasági válságok a XIX. században, mint a közgazdászok megállapították, körülbelül tízesztendősi periódusokban követik egymást. 1813-14 után jött az 1825-iki, majd az 1830-iki, azután következett az 1836-39-iki. Az 1848-iki forradalmak kitörésében igen nagy része volt a gazdasági és pénzkrízisnek, mely 1847-ben kezdődött. Sajátságos, hogy e tünetek csaknem minden alkalommal azonosak. A konjunktúra időszakában minden terménynek, ugy a mezőgazdasági, mint az ipari terménynek rendszerint jó ára van minden produktumnak meg van a piaca. A kölcsönök a bankok kínálják és a kamatláb alacsony. Megfordítva: a dekonjunktúrális vagy depressziós időszakban semmiféle terménynek sincs ára, sem az ipari, sem a mezőgazdasági terménynek; a bankok elrejtik a pénzüket, a kamatláb pedig tulmagas. Ezt a tényt Juglar francia akadémikus állapítja meg, a kiváló közgazdaságtörténész.

A század második felében három végzetes dátum van: 1857., 1864. és 1873. Az első kettő a krími háború, illetve a porosz-dán háborúval függött össze, a harmadik az 1873-iki „nagy krach”, az ipari tultermeléssel. A „nagy krach” arányait és pusztító hatását tekintve a mostanihoz hasonlítható. Amerikában a bankoknak több mint fele becsukott és csödbe jutott a vasúttársaságok nagy része. A krízis 1876-ban érte el tetőfokát, de kihatásai egészen 1880-ig tartottak. A közgazdaságtörténészek a nagy krachot abból az óriási nagy anyagi fellendülésből magyarázzák, amely a francia-porosz háború befejezésével szinte szédületes arányokat öltött Európában és Amerikában egyaránt.

Ezekben a kritikus, nehéz esztendőben a bajt rendszeren bajjal, az örültséget örültséggel gyógyították, amint ezt az idézett közgazdaságtörténész megjegyzi. És ez így van ma is. Mussolini olasz miniszterelnök egy cikkében, tébolyának nevezte a nemzeteknek a közbolnokra emlékeztető kölcsönös elzárkózását. Majd a későbbi kor történése meg fogja állapítani, hogy a mai világban a bajokat olyan orvosszerelek gyógyították, amely mindig újabb bajokat, újabb nehézségeket idézett elő; mint például az áruforgalom mesterséges megakasztása, a behozatali tilalmak a devizakorlátozások, stb. Meg lehet állapítani, hogy a bajok okai nagyobb részt mindig lelkiek voltak. Az emberek érthetetlen módon elvesztették fejüket; a rendszabályok, amelyekhez nyultak, kistüllök, bártortalanok, fantázia nélküliek voltak s ezért aztán csak esztendő múltán, óriási erőfeszítéssel tudtak a bajból kievickelni. Az elősorolt végzetes dátumok mind azt mutatják, hogy a kritikus időkben a fejlődés fennakadt. A legújabb végzetes dátum, amely napjaink nyomorúságainak kezdetét jelenti: 1929 és ki tudná, melyik dátum jelzi majd a mélypontot és a befejeződést?

Zsebiúmpáchoz és rádióhoz csak
DURA-
elemet
használon!

Uraim! Gallérjai tovább tartanak, ha a „Cristal” mossa különös gonddal

Borotválkozás előtt
még pedig a bőr beszappanozása előtt (legajánlatosabb néhány perccel előtte) dörzsölje be bőrét jól a

NIVEA - CREME
vagy **NIVEA - OLAJ**

nevi bőrápolószerekkel. Ne vegyen tusokot, nehogy a szappanhab képződését megnehezítse. A bőr rugalmas lesz, a szakáll megpuhul, könnyebb lesz a borotválkozás; Ön nem fog többet vörös, repedezett foltokat észlelni bőrén.

Nivea-Creme: Lei 76.- - 72.-, Nivea-Olaj: Lei 55.-, 85.-
Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov

A Német Főiskolák Szövetsége tiltakozik a kampóskeresztes szellemnek az iskolákba való bevitelére ellen

A hallei műegyetem kezdeményező lépése

Halle, december 9. A braunschweigi műegyetem tanári karának nagyrésze, élén a rektorral, mozgalmat indított Klagges kampóskeresztes népművelődési ügyi miniszter ellen, aki a hatásköre alá tartozó iskolákban akarja vezetni a nemzeti szociálisták módszereit és szellemét. Ez ellen a német szellem reprezentánsai a legélelnekben tiltakoznak és a Német Főiskolák Szövetsége memorandumot terjesztett a birodalmi elnök elé és konferenciát hívott össze Halleban, hogy a veszélyeztetett tanzsabadság dolgában állást foglaljon. A konferencián megjelentek a német egyetemek és főiskolák rektorai, akik hosszabb vita után a következő határozati javaslatot fogadták el:

„A német főiskoláknak és rektorainak nem áll szándékukban a tanulóif-

juságot elvonni a politikai élet problémáitól. Sőt magától értetődőnek találja, hogy egy a tanárok, mint a tanulók forró szívvel vegyenek részt a német nép sorsában. Azonban nyomatékkal és felelősségük teljes tudatában elvi okokból is elutasítják azt a törekvést, hogy a főiskolákban beplántálják a pártpolitikát. A Halleban egybegyűlt rektorok ezért a braunschweigi technikai főiskola rektorának és szenátusának köszönetet szavaznak, hogy férfiasan megvédte az akadémiai önkormányzat és a tudományos szabadság elvét a braunschweigi népművelődésiügyi miniszterrel szemben.”

A határozati javaslatot még a tegnapi nap folyamán elküldték a braunschweigi kormányának és a birodalom elnökének.

Lopás miatt letartóztattak egy közismert konstancai nagykereskedőt

Hajszja a tolvaj nagykereskedő után az egész országon keresztül

Konstanca, december 9. Szenzációs letartóztatást eszközölt ma délelőtt a konstancai ügyészség. Hosszas nyomozás után az ügyészség letartóztatta egy általánosan ismert nagykereskedőt, akit loppással vádolnak. Két hónappal ezelőtt, október 8-án, megjelent a konstancai rendőrségen Tatu György vasnagykereskedő és feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki felnyitotta irodájában lévő Wert heim-szekrényét és onnan 780 angol fontot lopott el, mintegy 480 ezer lej értékben. A vasnagykereskedő ugyanakkor annak a gyanújának is kifejezést adott, hogy Herten Marcu terményáru nagykereskedőnek is valami köze kell, hogy legyen a lopáshoz, mivel Herten, akivel üzleti összeköttetésben áll, csaknem állandóan az irodában tartózkodik. A rendőrség a nyomozást a legnagyobb diszkrécióval vezette le és néhány nap múlva sikerült megállapítani, hogy Hertennek birtokában van a Wertheim-kassa kulcsainak másolata. Eközben még mindig nagy titokban gyűjtötték az adatokat a nagykereskedő ellen. Néhány nappal ezelőtt Herten üzleti ügyekben Moldovába utazott. A nagykereskedőt egy

Tanase nevezetű rendőrségi detektív követte Moldovába, természetesen titokban. Herten azonban ugylátszik megsejtette, hogy követik, mert a vonaton megismerkedett a detektívvél. Csakhamar szóba került a Tatu vaskereskedésben történt betörés ügye is és ekkor a detektív egészen váratlanul kijelentette, hogy biztos tudomása van arról, hogy a lopást Herten követte el. A nagykereskedő erre a váratlan kijelentésre láthatólag megdöbödött, azonban erőlesen tagadta, mintha a lopáshoz bármi köze is lenne. Amikor azonban Tanase detektív eléje tárta a terhelő bizonyítékokat, töredelmesen bevallotta, hogy valóban ő a tettes.

A kereskedő végül is rávette a detektívet, hogy fogadjon el tőle hallgatási díj fejében egy nagyobb összeget. A rendőrségi tisztviselő ebbe láthatólag bele is ment és abban állapotok meg, hogy amint visszatérnek Constanca, 50 ezer lejt ad Herten a detektívnek. Ez ma délelőtt történt meg és miután Tanase detektív kézhez kapta a pénzt azonnal megjelent a konstancai főügyésznél, akinek bejelentette az esetet és letétbe helyezte a megvesztegetésképen ka

Ne hagyja az utolsó pillanatra karácsonyi vásárlásait, mert a

„GÓLYA” ARUHÁZBAN

CLUJON, már most olcsó karácsonyi áron vásárolhat

Kiváló minőségű ágynemű-, fehérenemű- és kelengyevásznaink, karácsonyig, még az eddiginél is jelentősen olcsóbban kerülnek eladásra.

Select mozgóban nagy sikerrel fut
„ATLANTIDA”
rendkívüli film
Brigitte Helm
a főszerepben

pott pénzt. A döntő bizonyítékok után a délelőtti folyamán letartóztatták Herten nagykereskedőt. A letartóztatás a városban kinos felűnést keltett, annál is inkább, mivel egy általánosan ismert emberről van szó. Herten Marcu már 10 év tartózkodik Konstanca, ahol nagy terményraktára, azonkívül pedig nagykereskedése van. A szenzációs ügyben állítólag még több letartóztatás várható.

— Az angol kormány elégtételt kér Oroszországtól az Izvesztija egyik Angliát támadó cikke miatt. Londonból jelentik: Az angol kormány az Izvesztija egyik Angliát támadó cikke miatt elégtételt követelt a szovjetektől. A szovjetkormány azzal hátrította el a elégtételadást, hogy az Izvesztija nem hivatalos sajtóorganum s cikkeire prosz hivatalos körök nem gyakorolnak befolyást.

Szt. László
kellemes illatú
pipere-szappan
fertőtlenítő hatása megóvja betegségekét!

Arleszállítás!
ZEPHIR
kályhákna!
Nem a minőséget, hanem az
árát redukáljuk!!
Kérjen árajánlatot
Szántó Dezső és Fia
redőny és kályhagyártó
ORADEA
Lerakat: Bázsel vasútlei, Cluj
Széchenyi-tér

Az er... reali...

Egy kolozsm...

Cluj-Kolozsvár, Kelet (tud.) Charle...
ügyi helyzetéről...
hivatalosan is m...
politikusoknak azt...
tatott állítását, hog...
hasonlíthatatlanul...
nehéznek Erdél...
szágrészekre. Rist...
Erdély az adók...
vagyis az állami...
tulnyomó többség...
tyi megyére járul.

Horrib...
Kolozs...
Beszédes bizonyi...
nek a megállapítás...
amelyet a kolozsvá...
gon készítettek el...
rói. Az elmúlt évb...
liárd 700 millió le...
államnak. Megdöb...
összeg, megdöbben...
hogy mennyire iga...
meg az adóterhek...
között. Kolozs megy...
földrajzában szeg...
1931-ben nem fol...
kaszába, mint öss...
amiből kiténik, hog...
megyére közül es...
adót beszedni és...
fenmaradó ötvenha...
felesleges volt az...
dése. A számítás...
locvárhoz hasonló...
700 millió lej átl...
költésvetési vég...
folytatta.

Es mit...
szágrés...
Ha Rist konkluzi...
gy az állam 25 mill...
vételéből 18 milliár

UJONNÁN
REDUKÁLT ÁR
Lei-...
DIANA SZECHENYI
be erdélyi megyék...
megyére tehát át...
keltett esnie. Kol...
milliárd 200 millió...
Kolozs megye me...
szempontjából is m...
szesült, mert több...
befizetnie annak...
megyékben befolyt...
délyi megyék átlag...
tesz ki, addig a...
Beszarabia 48 me...
liárd 250 millió...
költésvetés fentn...
megyéből átlagban...
mint 130 millió lej...
millió lej havonta...
Egy kis kivonás...
mutatni, hogy műk...
dolgozik a regátba...
délyi megye átlagos...
millió lej, egy reg...
A különbség közel...
statistikához való...
tár felesleges.

Hetven...
hajtás...

De most térvünk...
hez. 1 milliárd 700...
tett másképpen be...
brutálisabb adóink...
bevételével. Hetven...
hajtás történt az a...
széről Kolozs megy...
hogy az idén az...
vösbé tudtak fize

Tiszta

Az erdélyi adóinkvizíció borzalmai — reális statisztikai adatok tükrében

Egy kolozsmegyei paraszt átlag 9 lej, a városi lakos átlag 2070 lej évi adót fizet. Egy erdélyi megye évi adózása 810 millió, egy regáti megyéé 130 millió lej

Cluj-Kolozsvár, december 9. (Az Uj Kelet tud.) Charles Rist, az állam pénzügyi helyzetéről készített jelentésében hivatalosan is megerősítette az erdélyi politikusoknak azt az évek óta hangoztatott állítását, hogy az adóterhek összehasonlíthatatlanul súlyosabb arányban nehezednek Erdélyre, mint a többi országrészre. Rist megállapítása szerint Erdély az adók 75 százalékát fizeti, vagyis az állami apparátus fenntartása felhívom többségben huszonhárom erdélyi megyére hárul.

Horribilis összeggel adózik Kolozs megye

Beszédes bizonyítékát szolgáltatja ennek a megállapításnak az a statisztika, amelyet a kolozsvári pénzügyigazgatóság készített a Kolozs megye adózásáról. Az elmúlt évben Kolozs megye 1 milliárd 700 millió lejt szolgáltatott be az államnak. Megdöbbentően nagy ez az összeg, megdöbbentő szimbóluma annak, hogy mennyire igazságtalanul oszlanak meg az adóterhek az egyes országrészek között. Kolozs megye az ország gazdasági földrajzában szegény megyének számít. 1931-ben nem folyt be több az államkasszába, mint összesen 25 milliárd lej, amiből kitűnik, hogy Románia hetvenegy megyéje közül csak tizenötnek kellett adót beszedni és beszedni, míg a fennmaradó ötvenhat megyében egyáltalán felesleges volt az adóvégrehajtók működése. A számítás egyszerű: tizenöt Kolozsvárhoz hasonló megyéből 1 milliárd 700 millió lej átlagbevétellel az egész költségvetési végösszegnek be kellett folynia.

Es mit fizetnek a többi országrészek?

Ha Rist konkluzióit vesszük alapul, egy az állam 25 milliárdos elmúlt évi bevételéből 18 milliárd 750 milliót fizettek

be erdélyi megyék. Erdély huszonhárom megyéjére tehát átlag 815 millió lejnek kellett esnie. Kolozs megye azonban 1 milliárd 200 millió lejt inkasszált, vagyis Kolozs megye még az erdélyi megyék szempontjából is mostoha elbánásban részesült, mert több mint a dupláját kellett befizetnie annak, ami a többi erdélyi megyékben befolyt. Amíg azonban az erdélyi megyék átlaga évi 815 millió lejt tesz ki, addig a regát, Bukovina és Beszarábia 48 megyéje összesen 6 milliárd 250 millió lejjel járult hozzá a költségvetés fenntartásához, vagyis egy megyéből átlagban nem folyt be több, mint 130 millió lej évente. Körülbelül 11 millió lej havonta.

Egy kis kivonási művelet meg fogja mutatni, hogy működik nálunk és hogyan dolgozik a regátban az adóprés. Egy erdélyi megye átlagos évi kontribúciója 815 millió lej, egy regáti megyéé 130 millió. A különbség közel 700 millió lej. Ehhez a statisztikához valóban minden kommentár felesleges.

Hetven ezer foglalat és végre hajtás

De most térjünk vissza Kolozs megyéhez. 1 milliárd 700 millió lejt nem lehet másképpen behajtani, mint a legbrutálisabb adóinkvizíciós eszközök igénybevételével. Hetven ezer foglalat és végrehajtás történt az adóbehajtó közegek részéről Kolozs megyében 1931-ben. Mint hogy az idén az adóalanyok még kevésbé tudtak fizetni, a foglalatok és

végrehajtások száma november végéig 90 ezerre emelkedett. 1932-ben a foglalatok és végrehajtások ellenére sem fog több befolyjni, mint az előirányzott bevételek 60 százaléka. Az elmúlt évben sem folyt be több, úgy, hogy Kolozs megye még 1932-ben a gazdasági krízis legelzáródottabb esztendőjében sem fog az állami költségvetéssel szemben szűgyent vallani.

Mit fizet a megye és mit fizet a város

A kolozsvári pénzügyigazgatóság bevételeinek legnagyobb része — mondhatunk sem kell — nem a megyétől, hanem a városiól származik. A megyének 350 ezer földműves lakója van, akikre azonban mindössze 14 millió lej mezőgazdasági adót vetettek ki és ebből sem folyt be több, mint 3 millió, vagyis az előirányzott összeg 22 százaléka. Az állam költségvetése úgy van összeállítva, hogy minden egyes lakosra átlagban 2069 lej adó terhel esik. Ezzel szemben Kolozs megye parasztjai átlagban mindössze évi 9 lej adót fizetnek. 9 lej! Ha minden megyében ugyanilyen mértékben adózik a paraszt, úgy kiderül, hogy Románia 14 millió földműves lakója nem fizet összesen

több adót, mint évi 122 millió lejt, míg a fennmaradó összeg teljes egészében a városi lakosság vállaira zudul. Így egy másik vonatkozása az adóterhek „igazságos” elhelyezésének.

Hova tűnik el az adó?

Érdekes volna most már figyelemmel kísérni, hogy milyen rendeltetése van az állam által inkasszált milliárdoknak. Köz tudomásu, hogy a román költségvetés bevételeinek legnagyobb részét a tisztviselő-infláció következtében tulhajtott személyi kiadások és a külföldi tartozások nyelik el. Ebből kifolyólag lukratív közérdeklő befektetésekre alig jut. Néhány összehasonlító adat kellőleg meg fogja ezt világítani: A szociális gondoskodásra és közegészségre az osztrák állam 1083 lejt költ el fejenként, Magyarország 756 lejt, Románia alig 87 lejt. Közmunkákra és közlekedésre Ausztria 313, Csehszlovákia 761, Lengyelország 109, Jugoszlávia 82, Románia pedig ird és mond 8 lejt költ el évenként. Ilyen körülmények között nem csoda, ha Romániában nincs közegészség, nincsenek utak és az adóterhek ilyen elosztás mellett érthető, ha Erdély sokszorosan érzi a gazdasági válság következményeit.

Romániában keresik a Lindbergh bébi gyilkosait

Az amerikai nyomozó hatóságok érdekes átirata

Bucuresti-Bukarest, december 9. (Az Uj Kelet tud.) A jasi rendőrség körrendeletet kapott, amelyben az amerikai hatóságok kéri, hogy ügyeljenek nyoma mozni Lindbergh kisfiának rablói után. Megküldték a körrendeletben a számait is azoknak a dollárbankjegyeknek, amelyek annak idején Lindbergh az elrabolt bébi megvásárlására kifizetett. A rendőrség megküldte ezeket a szériákat az összes jasi bankoknak és pénzváltók

nak azzal, hogy bárki is jelentkezne egy ilyen számú dollárral, azt azonnal adják át a rendőrségnek.

Hasonló körrendeletet küldött a rendőrzérgazgatóság az összes romániai városok rendőrségeihez, mert az amerikai hatóságoknak állítólag okuk van hinni azt, hogy a Lindbergh bébi elrablói és gyilkosai valamely délkeleturópai államban kerestek maguknak menedéket.

Egy erdélyi zsidó mechanikus borzalmas családirtása Bukarestben

Feleségével összeveszett, elvágta kisfia nyakát és megszökött hazulról Lów Lajos mechanikus

Bucuresti-Bukarest, december 9. A regátban és különösen Bukarestben igen sok kisebbségi iparos és munkás él, akik a konjunkturális években kerültek le a régi királyságba, ahol annakidején könynyen teremtettek egzisztenciát. Mióta a

krízis felőrölte a bukaresti munkalehető ségeket is, az ezerszámra Bukarestbe vándorolt kisebbségi munkások, akik között nagyszámban vannak zsidók, a legkésőbbbejött nyomorban élnek. Mialatt a fővárosban lelkiismeretlen

OLCSÓ HÉT

M. NEUMANN
ruhaáruházában
CLUJ, Piata Unirii 14.

Tekintse meg kirakata'nkat!

Az egész öltözeke, minden ami körülveszi distingvált, még a cigarettá is, melyet sziv.

Dohányának sikerült keverése, kellemes illata és elegáns csomagolása folytán a „Bucuresti” a jó közönség legkedveltebb cigarettája lett.

FELBONTATLAN CSOMAG „Bucuresti” vásárolandó, mert csak abban őrzi meg a cigarettá nedvesség azon fokát, a mely jó ízéhez és illatához annyira szükséges.

usztók hadjáratot szerveznek az „idegen” munkások ellen, addig ezek az „idegenek” a legkétségbeesettebb helyzetben tengetik életüket és a külvárosi nyomortanyákon egymást érik a legborzalmasabb tragédiák, amelyeknek szülőanyja minden esetben a nyomor.

Bukarestben nyomorgott családjával Lów Lajos aradmegyei zsidó mechanikus is, aki az aradmegyei Turnu községből vándorolt a fővárosba. Lów már hónapok óta munkanélkül volt, a család abból a nyomoruságos fillérekéből élt, amit az asszony keresett az egyik gyárban. A férfi munkanélkülisége miatt állandó volt a veszekedés feleség és férj között.

Ma reggel a házaspár újra összeveszett. Az asszony ezután elment a gyárba s a férj pedig, úgy látszik, pillanatnyi idegrohamában elkeseredésében elvágta hároméves fiának a nyakát, majd borzalmas tette után megszökött lakásáról.

— Marokkóban a benszüllötték megtámadták egy kincstári élelmiszer-szállító teherautót. Párizsból jelentik: A marokkói Casablanca közelében benszüllött rablók megtámadtak egy kincstári élelmiszer szállító teherautót, soffőrtjét és a két kísérőt megölték, a gépkocsit kifosztották, felgyújtották s kereket oldottak.

— Orosz tábornok leánya az egyik jasi lokálban. A jasi rendőrség szokásos éjszakai razzziát végezve, érdekes felfedezésre bukkant szerdán este az egyik éjszakai lokálban. Több artistanő között egy arisztokratikus külsejű nőt állítottak elő a rendőrségen, aki nem tudta igazolni magát. Az artistanő azt állítja, hogy a cári hadsereg egyik generálisának lánya és igen regényes körülmények között került Romániába. Atyját mint magasrangú katonatisztet a szovjet vezetői agyonlőtték s ő kis öccsével egyedül maradt és Moszkva uccáin koldulva tengődött néhány hónapig. Egyik este a kis öccsét elgázolta az egyik teherautó s őt egy akkor Oroszországban tartózkodó fiatalember mentette meg, aki aztán később magával hozta Romániába. Néhány hónapig ismét koldulásból élt, míg végül az egyik jasi hetetragu lokál szerződése megmentette az éhhaláltól a volt generális lányát.

Tiszta való nem amitas, CZINK-nel készül legszebb festés és tisztítás

Dr. Perl Otto tudományos kísérletei alapján készült **Perlott** fogpaszta, fogpor, szájvíz és drageé máris mindenkit meghódított

EGYESÜLETI ÉLET

Cionista Dínsztek Kolozsváron

A cionista szervezeti élet ébrentartása és fejlesztésének, erősítésének kipróbált és rendszeresített eszköze lett azokban a csoportokban, ahol fejlettebb élet volt és van a Dínszt. A kolozsvári helyi csoport a tavalyi nagy reorganizáció után hetenként tartott Dínsztek, melyeken revük és előadások tájékoztatták a mindig nagyszámú megjelent közönséget.

Az idei Keren Hajszód-kampány folyamán a szerda esti Dínsztek a már ismerttetett szemináriumi előadások keretei voltak és így a tulajdonképpeni Dínszt-összejövetelek csak ennek befejeztével vehették kezdetüket az idei munkaévben. A vezetőség előre kidolgozott munkaprogram alapján gondoskodott arról, hogy minden második héten tartson előadással és revűvel egybekapcsolt Dínsztet, viszont a közbűs szerda esték az adminisztratív természetű gyűlések ideje lesz. Ezeknek az előadásoknak és vitaestéknek fontos nevelő szerepe van a helyi csoport életében, azon résztvevőknek úgy az idősebb cionisták, mint főleg a különböző ifjúsági szervezetek, valamint a Bné Jiszráél tagjai nagyszámúban, akik mindinkább erőteljesebben kapcsolódhatnak be a cionista életbe és aktív munkásságba.

Az e héten megtartott tulajdonképpeni első évű Dínszteni Danzig Hillél tartott precíz előkészített és tájékoztató képet nyújtó revűt, melyben egy szabályos rendszer alapján ismertette a galutbali zsidóság életének legújabb — sajnos kivétel nélküli legszomorúbb — eseményeit, szembeállítva vele a palesztinai eseményeket és aktuális problémákat.

A Dínszt programjának gerincét Jámor Ferenc, az Új Kelet felelős szerkesztőjének előadása képezte „Erdélyi chalucok Palesztinában” címmel. Előadó ismertette az eddigi Erdélyben megkezdett kísérleteket és törekvéseket, melyek a chalucnevelés és chaluci allijah feladatait kívánták megvalósítani. A chaluci ideál és tökéletes allijah a kibuc rendszerű nevelés követelményeit állítja fel az ifjúsággal szemben és csak ezen keresztül és ezáltal tud Erec Jiszráélben az ifju, vagy leány, az ottani életben úgy fizikailag, mint lelkiileg gyökeret verni. Eddig Erdélyben a Mizrahi és Hasomer Hacair szervezett végzett ilyen nevelőmunkát és e két szervezetnek sikerült az ötödik allijahval több arra igen alkalmas tagját Palesztinába kijuttatni. Ezután néhány rendkívül hangulatos és egyben igen tanulságos levelet olvasott fel, melyeket a most allijázott Hasomer Hacair tagjai írtak és azokban az ottani viszonyokat, impressziókat és eseményeket ismertették itten dolgozó testvéreik előtt, buzdítván őket a mihamarabbi allijahra. Az előadást, mely általános tetszést váltott ki, elsősorban a nagyszámú jelen volt ifjúság körében, vita követte, melyben dr. Weisz Fülöp, Székely Mose és Florenthal Avram vettek részt. (—)

A mai leromlott gazdasági helyzetben is vannak még lehetőségek. Ön csinálja a szezon legjobb üzletét. Csak egy minimális belépőjegyért kap egy esztendőre való jókedvet, meglepetést, táncot, zenét, szép asszonyt, lányt, jó táncost. És főleg egyszerű hangulatot! Hogy mikor? Ne legyen türelmetlen! Eláruljuk. 1933. január 21-én a Newyork összes terméiben rendezendő bálunkon. „Haggibbor” S. E. Ertesítés. Az Erdélyi Kárpát Egyesület Gyopár turista csoportja folyó hó 10-én este 9 órai kezdettel tartja első ismerkedő teaestélyét. Ünö ucca 24. szám alatti helyiségében. Vendégeket szívesen lát a rendezőség. Teajegy megváltása kötelező. Ara 15 lej.

Nagy karácsonyi és újévi árleszállítás a

POMPADOUR-ban

Cluj Cal. Reg. Ferd. 21.

Női kabát szőrmével volt 1500 most	975 lej
Női kabát finom szőrmével volt 2100 most	1550 lej
Finom, fekete és kék szövetkabát finom szüllel volt 3500, most	2200 lej
Finom szövetkabátok nemes szőrmével	2500-tól 3500-ig

KÖZGAZDASÁG

Éles harc a szénbányatulajdonosok és a petróleumtermelők között a CFR fűtőanyag ellátása körül

A szénbányák azzal fenyegetőznek, hogy leállítják az Üzemeket, ha a vasút a pakura tüzelést favorizálja

Cluj-Kolozsvár, december 9. A szénbányatulajdonosok és a CFR között éles konfliktus támadt. A szénbányatulajdonosok, akiknek jelentékeny kötései vannak a CFR-rel *sulyosan kifogásolják, hogy az utóbbi időben a CFR más tüzelőanyagok favorizálására tér át.* A petróleum termelők, most lévén a CFR tüzelőanyagainak árlejtése, szintén erős akcióit indítottak, hogy a CFR teljesen térjen át a pakura fűtésre. Tekintettel arra, hogy a CFR szénszükséglete évenként négy millió négyszázezer tonna, nem csoda, hogy a harc úgy

a széntermelő vállalatok, mint a petróleum termelők részéről a legélesebb.

A szénbányatulajdonosok azzal érvelnek, hogy ha a CFR nem marad meg a szénfűtésnél

kénytelenek lesznek amugy is erősen lecsökkent üzemüket még jobban leállítani.

A széniparban ma is közel kétszázezer ember él.

A kérdés végleges tisztázása érdekében Mirto miniszter több ízben értekezletre hívta össze a szénbánya vállalatok vezetőit.

A Kereskedelmi és Iparkamara felhívása az import kontingentálása kérdésében

A folyó évi november 24-én megjelent minisztertanácsi napló (megjelent a Monitorul Oficial 276. számában) felhatalmazása alapján a Kereskedelmi és Iparügyi Miniszter 102.824. számú rendeletével (megjelent a Monitorul Oficial 286. számában) elrendelte a behozatali vámtarifák következő tételei alá eső árukra kontingentálását, ami azt jelenti, hogy folyó évi december 6-ika után csakis a kereskedelmi és iparügyi minisztérium engedélyével hozhatók be. Kivételt képeznek azok az áruk, amelyek ez időpont előtt adtak el, direkt romániai rendeltetéssel, amely körülmény azonban szállítási okiratokkal igazolható. Ezek a cikkek legkésőbb engedély nélkül hozhatók be egészen 1933 január 15-ig.

Behozatali engedélyhez kötött áruk vámtarifája tételeinek felsorolása:

- 55, 75—83, 84, 90—93, 95, 97, 98,
- 100, 119, 120, 123, 134, 135, 138, 140—
- 146, 154—156, 385, 427, 428, 433, 486,
- 497, 500, 508—515, 516, 517, 524—
- 527, 586, 588, 590, 829—831, 1006,
- 1032, 1049—1051, 1080, 1102, 1133, 1134,
- 1187, 1210, 1225, 1226, 1228, 1229, 1232,
- 1235, 1238, 1240—1244, 1248—1254,
- 1260, 1261, 1264, 1265, 1267, 1268,
- 1269—1271, 1275, 1278, 1289, 1291,
- 1293, 1295, 1326, 1340, 1409, 1410,
- 1414, 1415, 1417, 1424, 1426, 1446,

- 1728, 1732, 1751, 1752, 1768, 1771,
- 1775., 1455. 1456. 1505. 1507. 1654.
- 1725.

Amennyiben az érdekelték nem rendelkeznek vámtarifák szöveggel, a Kamara 60 lej és postaköltség ellenében forduló postával küld magyar szövegű vámtarifát, amelyből kikeresethetők a fenti vámtarifák alá eső cikkek pontos szövege.

A fent jelzett minisztertanácsi napló VII. szakasza értelmében a behozatali engedélykés az illetékes kereskedelmi és iparkamarák által benyújtandó kimutatások alapján lesznek kiadva. A Kamarák a kimutatásba felveszik mind ama importőröket, akik áruimporttal foglalkoznak és nyilatkozatot nyújtanak be az általuk 1931. év folyamán importált s fenti vámtarifák tételei alá eső áruk mennyiségéről. Azok tehát, akik olyan cikkek importáltak, amelyek nem esnek e tételek alá, nem kötelesek ilyen nyilatkozatot adni, mert a többi tételek alá eső cikkek importja nincs engedélyhez kötve.

Tekintettel arra, hogy e kimutatások miként való összeállítására vonatkozólag rövid időn belül rendelkezés fog történni s tekintve, hogy e rendelet csak pár napi (állítólag 5 nap) időt enged e kimutatás betérjesztésére, már most figyelmeztetjük az érdekeltet, hogy a

nyilatkozathoz szükséges adatokat azonnal gyűjtsék össze, hogy felhívásunkra azonnal beszolgáltathassák a kért adatokat.

Különösen a vidéken lakó importőröket figyelmeztetjük e kérdés fontosságára, mert ha idejében nem tesznek eleget a rendelkezésnek, ki lesznek zárva a behozatal engedélyezéséből.

A Kereskedelmi és Iparkamara decemberi közgyűlése. A clujai Kereskedelmi és Iparkamara igazgatótanácsa 1932. évi december havi rendes ülését december hó 12-én, hétfőn este fél 9 órakor tartja a kamara palotájának disztermében (Calea Maresal Poch No. 51. II. em.) az alábbi napirenddel: I. Az ülés megnyitása. II. Megemlékezés a kamara 10 éves működéséről. III. Ügyvezető igazgatóság jelentése. IV. Ügyforgalmi jelentés. V. A kamara 1933. évi költségvetés tervezete. VI. A felügyelőbizottság 1932 október 18-ki jegyzőkönyve. VII. Munkabíráskodás létesítésére és szervezésére szóló törvényjavaslat. VIII. Törvény a devizakereskedelemtől és a behozatali kontingentálásáról. IX. Esetleges indítványok, melyek a titkári hivatalhoz írásban adandók a gyűlés előtt 24 órával. A kereskedelmi és iparkamarák törvény-módosításáról szóló törvény és végrehajtási utasítás 12. szak. értelmében az igazgatótanács csak az öt alkotó tagok abszolút többségével tanácskozhatik, a 15. szak. I. bekezdése szerint pedig azok a tanácsstagok akik három havi ülésen egyfolytában nem vesznek részt szabályszerű szabadság nélkül, lemondottaknak tekintetnek és a tanács helyükét üresnek nyilváníti. Ha a tagok a fent összehívott gyűlésen nem jelennek meg a szükséges számban, az igazgatótanács 1932 december hó 13-án, kedden délelőtt 10 órakor ugyanazon helyen és ugyanazzal a napirenddel új ülést fog tartani, még az esetben is, ha a tagok csak egynegyed része jelenik meg.

A világi konyakgyárat visszavásárolja régi tulajdonosa. Emlékeztet, hogy a múlt évben a világi konyakgyárat egyik aradi pénzintézet megszerezte, mert a gyárral szemben fennálló követelést így megmenthette. Arról értesülünk, hogy a modernül berendezett gyár rövid időn belül ismét visszakerül volt tulajdonosának kezébe és az erre vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak.

A kormány nem hárítja a munkaadókra a munkanélküliség kérdését. A munkanélküliség segélyezése ügyében Ioani, tescu munkaügyi miniszter elnökletével anketán a munkaügyi miniszter elfogadta a munkaadóknak azt az indítványát, amely szerint a munkanélküli segélyezéseket mindenütt a helyi bizottságok benyújtásuk le. A munkaügyi miniszter kijelentette, hogy amennyiben a helyi bizottságok társadalmi gyűjtési akciói sikerrel járnak, úgy a maga részéről további messzemenő támogatást helyez ki látásba és a kérdést véglegesen is ezek útján fogja megoldani.

STANIOL gyári vaktár

Lepage Kolozsvár. Kérjen mintát, árlapot!!!

Imakönyvek és Talcszek

ספרים טלמים
valamint mindenféle rituális cikkek legjutányosabban beszerezhetők

Rosenweld Anton
cégnél CLUJ.

December 11-ikén **LU D V I G S A T Z** **December 11-ikén**
nagy drámai jiddis társulatának első vendégszereplése a kolozsvári Magyar Színházban **Mindenki ott legyen!**

A sz... köz...
A trónbeszéd a szószéken
Bucuresti-Buk...
Uj Kelet tud...
Maniu miniszter...
az orosz-román...
kérdésére. Kijel...
tus és a volt r...
iránti tiszteletb...
ben az ilyen ké...
szortminiszterek...
miniszterelnök...
politikájára és a...
közö kérdésekre
Ami Dovgales...
nek Herriothoz...
vumot és a levé...
különbön is a r...
mán parlament...
van zárva. Felo...
vet nyilatkozatá...
rosok sohasem...
„differenciálk”...
zöshöz viszont...
tás, hogy ő az...
volna, nem fele...
A minisztereln...
Caderenek nem...
szerződés aláírás...
dum tárgyalások...
Jorga: En a...
zöve is inteter...
Maniu: Ez egy...
amelyre a korm...
zalan már holna...
Jorga: Az én...
külön ügy. En...
rádióan beszár...
ugyanakkor a m...
oióiról.
Maniu: Az ön...
hez benyújtott...
k a két egymástól...
Jorga: Tudni...
lyen formulában...
szokkal.
Maniu: Az ön...
rül, hogy a saját...
Ismétlem, a korm...
a kérdést lezárt...
nélem dolga.
Jorga: Ha oly...
met, akkor nem...
Titulescu: Ha...
állt volna a lélek...
Maniu: Ismétle...
jezödtek, de ez...
kormányt ne vol...
sebb érzelmektől...
és a jelenlegi is...
sabb érdekei szem...
az orosz kérdésbe...
Ezután Averese...
szószékre és a fel...
Hangsúlyozza, ho...
a legfontosabb...
mert bár a király...
ellenjegyzti és va...
mot ad. Sajnos az...
Magyar Sz...
Ne...
Földényi...
Amiko...

A szenátus ülésén, beszéd közben agyszélhűdés érte Averescu marsallt.

A trónbeszédhez akart felszólalni az ősz pártvezér, de összeesett a szószekeken. Maniu válaszolt Jorgának és kijelentette, hogy az orosz-román kérdés le van zárva

Bucaresti-Bukarest, december 8. (Az Uj Kelet tud.) A szenátus mai ülésén Maniu miniszterelnök válaszul Jorgának az orosz-román kérdésben hozzáfűzött kérdéseire. Kijelenti, hogy csak a szenátus és a volt miniszterelnök személye iránti tiszteletből válaszol, mert a jövőben az ilyen kérdéseket az illetékes reszortminisztereknek kell intézni, míg a miniszterelnök csak a kormány általános politikájára és a saját személyére vonatkozó kérdésekre felelhet.

Az orosz paktum ügye
Ami Dovgalesky párizsi szovjet-követnek Herriothoz intézett levelét illeti, novmot ez a levél nem tartalmaz. Az ügy különben is a román kormány és a román parlament elhatározása folytán le van zárva. Felolvassa Cadere varsói követ nyilatkozatát aki kijelenti, hogy az oroszok sohasem fogadták el a vitatott „differenciák” kifejezést, más szövegéhez viszont ő nem járult. Az az állítás, hogy ő az oroszokkal megegyezett volna, nem felel meg a tényeknek.

A miniszterelnök hozzáfűzi még, hogy Cadere nek nem volt megbízatása egy szerződés aláírására, csak ad referendum tárgyalásokra.

Jorga: Én a magyar propagandára nézve is intéztem önhöz kérdést.

Maniu: Ez egy egészen külön ügy, amelyre a kormány majd válaszolni fog talán már holnap.

Jorga veszekszik

Jorga: Az én kérdésemben ez nem volt külön ügy. Én beszéltem a leningrádi rádióknak beszarabiai propagandájáról és ugyanakkor a magyarok románellenes akcióiról.

Maniu: Az ön, a szenátus elnökségé-

szik tulságosan komolyan a trónbeszéd-ben foglalt kormányigereket sem. Egészen más a helyzet az alkotmányosság őshazájában, Angliában.

Averescu fel akar olvasni néhány iratot, de

hirtelen rosszul lesz és nem tud szóhoz jutni.

Costachescu elnök kéri, hogy pihenjen egy kissé, majd később folytatja a beszédét, a marsall azonban nem akar lemenni a szószekekről.

A következő pillanatban a szenátorok és miniszterek rémülten látják, hogy az agg marsall összeesik. Maniu, Titulescu és a többi miniszterek odasietnek a szószekeken alátlan fekvő marsallhoz, kit Anghelescu volt miniszter részésti az első segélyben.

Ezután a szenátorok kivitték Averescut az elnöki fogadószobába. Megállapították, hogy

a marsallt agyszélhűdés érte.

Nemsokára magáhozért és lakására szállították. Állapota korát tekintve is, súlyosnak mondható.

Az eset mély megdöbbenést váltott ki a jelenlévők között. A szenátus ülését később folytatták, amikor is Costachescu elnök bejelentette, hogy a városi ingatlanok kényszereljárásának felfüggesztéséről szóló törvényjavaslatot a bizottság letárgyalta és a szenátus legközelebbi ülésén megkezdi a javaslatnak a vitáját.

Ki győzött a községi választásokon?

A kamarában Popov Adonis lupista kifogásolja, hogy sok sürgős törvényjavaslat közül még egyet sem tárgyaltak.

Toni a közoktatásügyi politikáról beszélt és helyesli a trónbeszédben jelzett kulturális kampányt. Ezután Manolescu-Strunga liberális szólal fel, aki szerint Calinescu alminiszter a sajtónak a községi és megyei választásokról adott nyilatkozatában elferdítette a tényeket, mert a liberálisok győztek. Hihetetlen eszközzel harcolnak ellenük. Őt is megsebesíték és megütötték. Mi a békét akarjuk, — folytatta az ismert verekedő liberális képviselő —, de ha harcra kényszerítettek, majd érezni fogják erőnket.

Hoisesu kormánypárti: Végre látjuk Manolescu-Strungát, mint választási áldozatot. Sajnos, nem mondott igazat.

Manolescu-Strunga: Arcátlanuság!

Hoisesu: Vannak emberek, akiknek a jogról és törvényességről fogalmuk sincs ilyen ön is.

Calinescu belügyi alminiszter: A liberális párt a legsúlyosabb vereséget szenvedte. Manolescu ur nyilván rehabilitálni akarja magát főnöke, Duca előtt. Az ő megyéjében az általános választásokon a nemzeti parsztpárt 36 százalék szavazatot kapott, most 56 százalékot. A liberális párt ereje a múlté. A liberális párt ma már csak egy legenda, megszűntek a választási visszaélések, amikkel ez a párt uralmon tarthatta magát. Nem is egy párt ez ma már, hanem csak egy frakció. Önök a múlté, a jövő a gheorghistáké.

Iamandi: Akikre Madgearu azt mondta, hogy a háboru utáni pártok nem egyebek, mint gombák.

A pártok és a gombák

Madgearu: Én nem ezt mondtam, hanem azt, hogy a háboru után a pártok

Arccápolás céljaira kiváló...

a RICHARD HUDNUT ARCKRÉM, RIZSPOR ÉS RUZS

RICHARD HUDNUT NEW-YORK-PARIS

Nem okos dolog a szépség rovására kísérletezni. Ezért használják intelligens asszonyok csakis a legkiválóbb készítményeket, hogy széppé váljanak, vagy szépségüket megtartsák. A Richard Hudnut arckrém, puder és ruzs hírneve New-Yorkban és Párisban közismert. Most e készítmények Romániában is kaphatók a legjobb szaküzletekben.

kozva a felirati vitában. Eppen ön tiltakozik, aki a legutolsó felirati vita alkalmával 8 és félórás beszédet mondott. Önök azt akarják hogy kibeszéljék az időt egész karácsonyig és akkor majd a választóknak azt fogják mondani, hogy november 15-től nem csinálunk semmit, csak beszélünk.

A kamara hozzájárul Madgearu javaslatához. Az ülés folyik.

A numerus clausus és „Árpád csöcseléke” a brassói diákkongresszus határozati javaslatában

Zsidó „értelmi szerzője” is van a diákvonat elleni kőtámadásnak? Epstein magyar állampolgárt gyanúsítja a csikszeredai rendőrség a tunsádi incidens előidézésével

Brasov-Brassó, december 8. Lapunk más helyén beszámolunk a brassói diákkongresszus utolsó napján történetéről. A cuzisták és a vassárdisták közötti ősz szétválásnak a rendőrség és a diákvezető seg intervenciója vetett véget majd a teremben maradt kevésszámú diák a következő határozati javaslatot szavazta meg: „A diákség nem mulasztja el az alkalmat, hogy felhívja a figyelmet a gazdasági és kulturális téren egyre növekvő zsidóveszedelemre és harcra fog annak egyetlen lehetséges megoldásáért, amely így hangzik: Románia a románoké! Intézkedéseket kér a nemzeti kultúra védelmére, a numerus claususnak, az egyetemekre, a szakiskolákba és professzionális szervezetekbe való bevezetése révén, a numerus claususról szóló törvénynek a parlamentet kezdeményező mód megváltoztatására.”

A keresztény diákság megvitatta a revizionizmus kérdését, visszautasítja Árpád csöcselékének rágalmaikat és kijelenti, hogy teljesíteni fogja kötelességét a legkisebb kísérletre is, amely a területi ség megseborbitását célozza. Kéri a katolikus Státus likvidálását. Felhatalmazza a vezetőséget, hogy tegyen meg minden intézkedést az Univerul által 1924-ben gyűjtött pénz sürgős megmentése érdekében. Kéri az ateista professoroknak az egyeteméről való kizárását. Kéri, hogy

„Cuza és Zelea Codreanu béküljenek ki.”
Miereurea-Ciucului-Csikszereda. (Az Uj Kelet tud.) Emlékeztet, hogy a kisenevi, jassii és cernovitzii egyetem diákjai Brassóba szállító vonat Tunsád közelében kövekkel támadták meg. A kövek több ablakot betörték és egy kisenevi teológus súlyosabb, mások könnyebb sérülést szenvedtek. A hatóságok azonnal megindították a vizsgálatot, amelynek eredményeképpen hat tunsádkörnyéki székely parasztot a támadásban való részvétel gyanúja alatt letartóztattak.

Most a csikszeredai rendőrség is jelentkezik ebben a kérdésben és jelenti, hogy a vonat elleni támadás „értelmi szerzőjét” sikerült egy Epstein nevű zsidó személyében felfedezni. Epstein magyar állampolgár és néhány nappal ezelőtt jött Romániába, rokonainak meglátogatására. A vizsgálat fogja csak megmondhatni, hogy a semmit sem sejtő Epstein hogyan lehetett Csikszeredáról a tunsádi támadás „értelmi szerzője”. Valószínűleg „hivatalból”, nehogy egy zsidó ki találjon maradni ebből az egyébként nagyon sajnálatos incidensből.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN!

Togal

gyorsan és biztosan hat

Rheuma / Kőszvény Ideg- és izomzása

spanyolnátha, 1066jás és híllésen betegségeknek. Oldja a húgyzakavakat! 6000 orvosi vélemény! Idült esetekben is hatásos. Reagenzoldják a Togal-box!

Lát. 52.—

hez benyújtott kérdései nem kötik össze a két egymástól különálló ügyet.

Jorga: Tudni akarom, hogy Vaida milyen formulában egyezett meg az oroszokkal.

Maniu: Az ön megjegyzéseiből kiderül, hogy a saját formuláját sem ismeri. Ismétlem, a kormány és a parlament ezt a kérdést lezárták tekintve, a többi a törvényes dolga.

Jorga: Ha olvasta volna az én könyvemet, akkor nem beszélne így.

Titulescu: Ha olvasta volna, akkor elállt volna a lélekzete.

Maniu: Ismétlem, a tárgyalások befejeződtek, de ez nem jelenti azt, hogy a kormány ne volna áthatva a legbékésebb érzelmektől. A Vaida-kormány is és a jelenlegi is kizárólag az ország magassabb érdekei szem előtt tartásával járt el az orosz kérdésben. (Hosszan tartó taps.)

Averescu hatyudala

Ezután Averescu marsall megy fel a szószekekre és a felirati javaslatához beszél. Hangsúlyozza, hogy a trónbeszéd egyike a legfontosabb kormányzati aktusnak, mert bár a király olvassa fel, a kormány ellenjegyzé és valóságos kormányprogramot ad. Sajnos azonban, nálunk nem ve-

Magyar Színház Ma, szombaton este 9-kor a **Szinkörben:**

Nem divat a szerelem

premier

Földényi, Benes Magda, Tasnády

Vasárnap d. u. 3-kor:

Amikor a kis lányból nagy lány lesz

HIRBEK

Royal-Mozgo

TELEFON 5-66. Az Iparkamara új palotájában TELEFON 5-66.

Ma, szombaton

A VIG ÖZVEGY

kacagtató helyzetkomikumok zenés filmjátéka. Főszereplők: Maria Paulder és Fritz Kamper. A film-híradó előtt Martinelly, a newyorki Opera csodás olasz hangmesterétől a Sorento és Naay operaáriái a Western Electric csodabeszélőgépen felejthetetlen élményt jelentenek.

Vasárnap d. e. 11-kor matiné 10 és 15 lejes helyekkel: A VÖRÖS MACSKA TITKA, kítőnő vígjáték Verebes Ernő és Siegfried Arnoval.

HÉTFOH: „HALÁLRA ÍTELEM“, Frank Arnau bűnügyi regénye film. Főszereplők: Gerda Maurus és Karl Ludwig Diehl.

DECEMBER 20-IG ÉRVÉNYES LE-SZÁLLÍTOTT HELYARAINK: Délután 3-kor minden jegy 15 lej, 5, 7, 9-kor 15, 20, 25 30 lej.

Ne használjon mert ezek rossz fényminőség mellett legalább 15 wattal fogyasztanak

lehető HASZNÁLJON

TUNGSRAM

15 wattos égőt

Elfogták a legnagyobb nemzetközi betörő bandát

Lengyel és orosz betörők bünszövetkezte

Berlin, december 9. A berlini rendőrség néhány nap óta egy negyven tagú betörőbanda után folytatott nagyarányú nyomozást. A banda egyik tagját ugyanis néhány nappal ezelőtt elfogták, aki vallomásaiban elmondta, hogy a betörőknek földalatti szervezetük van, senki saját nevét nem használja és egyik sem tud a másik lakásáról, ellenben minden nap kora reggel a Schönauser és Linien-strasse sarkán egy vendéglőben találkoznak, ahol megbeszéli a különböző terveket. A tervekhez tartozik, hogy az egyik héten a várostól távol eső villákba hatolnak be, máskor viszont a város közepén levő ékszerüzleteket és bankokat fosztanak ki.

Tegnap hajnalban egy óriási rendőrkülönítmény ütött rajta a kocsmában tanyázó betörőkre, akik késsel, törrel és revolverlővések segítségével akartak megmenekülni. A rendőrség emberei azonban lefogták őket és autókban beszállították a mohabiti rendőrségre, a hol kiderült, hogy mind a negyven betörő kivétel nélkül lengyel és orosz származású, hamis papírokkal jutottak át a határon és számos nagy betörés terhelte lelkiismeretüket. Már Varsóban és Krakkóban is számos ékszerüzletet fosztottak ki. Vezérik egy Murkov nevű orosz, napközben egy villában lakott, a hol polgáriasan rendezkedett be.

— Francia borok offenzívája a „nedves Amerika“ ellen. Párizsból jelentik: A Franciaországban levő amerikai kereskedelmi kamarák kimutatása szerint az amerikai borjövédék pincéiben most száz ezermillió üveg bor áll készletben, amelyek arra várnak, hogy azokat a prohibíciós törvényt enyhítse, vagy megszüntesse esetén Franciaországból Amerikába szállítsák.

— NE MULASSZA EL MEGNEZNI VASÁRNAP LUDVIG SATZ ÉS TARSULATÁT A MAGYAR SZINHÁZBAN. OKVETLENÜL MENJEN EL!

Babits Mihály: A golyakalifa. Modern izgalmas regény a kettős életű emberről. Propaganda kiadás vászonkötésben 57 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepage-nál Kolozsvár.

— Orvosi hír. Dr. Hamburg József szemész, kórházi főorvos külföldi utjáról ha zaérkezett és újból rendel.

Meghülésnél, náthalásznál, mandolalobnál, torokgyulladásnál, valamint ideg fájdalomnál és szagatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József“ ke serűviz rendes gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárak véleménye szerint a Ferenc József viz hatása gyors, kellemes és megbízható. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, dro gériákban és fűszerüzletekben kapható.

A világ népei. Az egész föld gazdasági, társadalmi és politikai élete, története, kulturája. 1. szám Olaszország Föld-Nép-Kultura, 2. szám Japán. A továbbiak folytatásában megjelennek. Egy-egy szám ára 36 lej. Küldje bélyegben és portómentesen kapja Lepage-tól Cluj.

NAPRÓL NAPRA

Reinhardt szerződést irt alá, melynek rendelkezéseit képest a jövő év májusának végén Firenzében személyesen fogja rendezni a Szentivanéji álmat. Ez lesz első eset, hogy Reinhardt kizárólag olasz színészekkel darabot rendez.

Wormond külvárosban titokzatos fehér bagoly esti uccai járókelőket megrémített. Első áldozata egy szerelmes pár volt. A madár belekapaszkodott a fiatal leány kalapjába s letépte majd a férfi arcának repült neki s össze-visszakarmolta. A leány az ijedségtől idegessé vált. Később a bagoly megrémítette egy fiatalembert aki kuttyját sétáltatta. Előbb a kutya fejét kopásolta össze, majd gazdája orráról lecsipte keretes pápaszemét s elrepült vele.

Vasárnap délután az osztrák válogatott a belga fővárosban mérkőzik a belga válogatottal. Belgium a következő csapattal áll ki az osztrákokkal szemben: Braet—Papaert, Holdendonek—Van Inghelghden, Herlemans, Claessens—Versyp, Bichaut, Capelle, F. van der Eynde, S. van der Eynde.

A Björson-centennáriumi ünnepségei tegnap érték el tetőpontjukat az egyetem aulájában tartott ünnepségen, amelynek keretében Undset norvég miniszter elnök tartott emlékbeszédet s a költőt a legnagyobb norvég, az Amundsenek s a Nansenek mellé sorozta.

„L'Illustration“, karácsonyi száma. 128 oldal, rengeteg csodás kiviteli, színes műmelléklet, illusztráció, érdekesítő olvasmány 240 lej Lepage-nál Kolozsvár. Postán utánvétellel. Portó 20 lej.

— NE MULASSZA EL MEGNEZNI VASÁRNAP LUDVIG SATZ ÉS TARSULATÁT A MAGYAR SZINHÁZBAN. OKVETLENÜL MENJEN EL!

— Gombakiállítás Barcelonában. Néhány nappal ezelőtt különleges gombakiállítás nyílt meg Barcelonában, melyen mintegy háromszáz féle kataloniai gomba látható. A kiállítás rendkívül érdeklődésnek örvend, miután Barcelonában évente óriási gombamennyiséget fogyasztanak éttermekben és privát háztartásokban. A kiállításon a két centiméteres gombától kezdve a hatalmas négy kilogramos gombáig mindenféle fajta gombák kerülnek az érdeklődők megtekintésére. A legkülönlegesebbek a spanyol gombák, melyek afrikai eredetűek és a magasságuk meghaladja a háromnegyed métert. A kiállítás területén van egy étterem, melyben kizárólag gombás ételeket készítenek.

Három szezon is eltartanak a világhírű francia „Hutchinson“ és eredeti norvég „Viking“ hó- és sárcipők. Csakis ezeket a márkákat vegye, melyeknek minden párjáért garantál Hoffmann cipőárúház Cluj, Cal. Regele Ferdinand 19.

— Jimmy Walker lesz Amerika párizsi nagykövete. Párizsból jelentik: A „Chicago Tribune“ szerint James Walker volt newyorki polgármestert demokrata barátai a párizsi amerikai nagykövet helyére szeretnék bejuttatni.

— A Perlrott Csaba világhíres festőművész képeiből rendezett tombola vezetése közli, hogy a húzást 11-én, vasárnap d. e. fél 12-kor tartja a Dante kölcsönkönyvtár helyiségében. Jegyek ugyan ott kaphatók. (Str. N. Iorga 5.)

és ek

ek

Fils

2.

Én

gyerme-
ánkozik.

telek ki-
alanul a
i 6.

egy-két
0., fölé-

spontján
ó. Igen
apacitás
ál Kan-
élyegek-

ot szö-
leg ké-
oldalszín

enül

endő

da
cs!

UJ KELET *Legújabb hírek*

Csak bejegyzett cégek exportálhatnak árut

Bucuresti-Bukarest, december 9. A Cuvantul szerint a Banca Nationala kérte a vámigazgatóságot, hogy a vámhivatalokat utasítsa, hogy csak olyan cégek áruját exportálják a jövőben, amelyek belföldi városi bejegyzett cégek és a Banca Nationala írásbeli engedélyével rendelkeznek. A Nemzeti Bank így reméli, hogy az exportőrök devizakészleteiről megfelelően informálva lesz

Hitlerék nem fogják megakadályozni a német birodalmi gyűlés elnapolását

Schleicher Gregor Strassert akarja a porosz kormány élén látni. Azért szavazták meg a birodalmi elnök helyettesítéséről szóló javaslatot, hogy Hindenburg betegsége, vagy halála esetén az extrónörökös ne kerülhessen az elnöki székbe

Megindult a bomlási folyamat a náci táborában

Berlin, december 9. Politikai körökben nem hiszik, hogy a nemzeti szocialistapárt megakadályozza a birodalmi gyűlés január közepéig történő elnapolását.

A lapok szerint a kulisszák mögött tárgyalások vannak folyamatban a birodalmi kormány és a nemzeti szocialisták között arról, hogy a porosz kormány élére nemzeti szocialista kerüljön meg a belügyministerséget a centrum kapná. Schleicher tábornok kancellár, ezzel szemben garanciákat kíván abban az irányban, hogy a nemzeti szocialisták nem fogják keresztelni elgondolásai keresztülvitelét.

Ujra hírek vannak a nemzeti szocialisták tapart bomlási folyamatáról. Hír szerint több fontos politikai kérdésben nagy ellentétet állanak fenn a párt keretein belül. Beszélnek arról is, hogy

Schleicher Gregor Strassert abban az esetben is a porosz kormány élére akarja állítani, ha ebbe Hitler nem egyeznék is bele.

A birodalmi elnök helyettesítéséről szóló törvény megszavazásával kapcsolatban hangoztatják, hogy a törvénnyel meg akarták akadályozni annak a lehetőségét, hogy Hindenburg betegsége, vagy halála esetére az extrónörökös kerülhessen az elnöki székbe, mint a hogy ezt a német nemzetiek tervezték.

Egyébként Schleicher tegnap Poroszországot érintő kérdésekben Braun elmozdított porosz miniszterelnökkel tárgyalásokat folytatott. Egyidejű jelentés szerint Gregor Strasser három heti betegszabadságot kapott Hitlerrel. A nemzeti szocialisták cáfolják azt a hírt, hogy Strasser a pártból kilépne.

Pillanatnyi idegrohamában követte el az öngyilkosságot Alfred Rubinstein?

Bécsbe szállítják és felesége me lé temetik el a bankár e hamvasztott holttestét

Galac, december 9. (Az Uj Kelet tud.) Rubinstein Alfréd galaci bankár öngyilkosságának okai még mindig nem tisztázódtak. Az öngyilkos zsidó bankár semilyen levelet, vagy irást nem hagyott hátra, amelyből tragikus gesztusának hátterére világosságerülne. A hatóságok, valamint az ismerősök és rokonok is csak feltevésekre szorítkoznak. Az egyik hipotézis szerint családi életéből kifolyólag érték megrázkodtatások, amelyek aláásták idegrendszerét. Az öngyilkos bankár annak idején Eli Bercovici hugát vette feleségül. A há-

zasságból egy fia és egy leánya született akiket Bécsben neveltetett. A fiu Párizsban egy galaci zsidó leányt vett el feleségül, leánya viszont ugyancsak Párizsban eljegyezte magát egy zeneszerzővel. A házasságok nem igen voltak innyére Rubinsteinnak, akit különösképpen leort az, hogy felesége nem sokkal ez előtt rákos megbetegedés következtében egy bécsi sanatóriumban meghalt.

A bankár idegességét növelte az, hogy a nevét viselő galaci bank az utóbbi időben nehézségekkel küzdött. A körülményekhez képest jól tartotta magát a pénzügy, nagyobb megrázkodtatások nélkül jutott át az elmúlt évi bankválságokon, de fizetési nehézségei voltak, mert a bukaresti Bercovici bank amellyel üzleti összeköttetésben állott, zárolta a Rubinstein banknak nála levő folyószámla-követeléseit. Ezen felül Rubinstein Alfrédnek személyesen is volt egy tizezer angolfontos letétje a Bercovici banknál, amelyet a legnagyobb erőfeszítések árán sem tudott sőtöről visszakapni. Hosszas utánjárás után kiharcolt végül kétezer fontot, a melyre lányának kiházasításához volt szüksége.

Valószínűnek tartják, hogy az anyagi nehézségek csak növelték Rubinstein

idegességét és a bankár egy idegrohamában követte el az öngyilkosságot. Utolsó látogatója Eugen Bonachi volt a galaci itélőtábla első elnöke, Rubinstein egyik legbensőbb barátja. Az öngyilkosságról azonnal értesítették Bukarestben tartzkodó leányát, aki az egyik Bercovici kíséretében még aznap este Galacba érkezett. Rubinstein már néhány évvel ezelőtt annak a kívánságának adott kifejezést, hogy holttestét hamvaszták el. A galaci Chevra nagy gyászompával akarta az öngyilkos bankárt eltemetni, a család azonban ehhez nem járult hozzá. Egyszerű gyászokcsin minden egyházi asszisztencia nélkül, szállították el a koporsót a város határáig, ahonnan egy autó tovább vitte Bukarestbe. A bukaresti krematóriumban elhamvasztották Rubinstein Alfréd holttestét és Bécsbe szállítják, ahol feleségének sírboltjában fogják eltemetni.

Lányok az intézetben

(Manuela)

CHRISTIE WINSLOES — Gestern und heute című regénye nyomán. Szereplők: Hertha Thiele, Dorothea Wiek, Ellen Schwannecke és 100 fiatal iskolásleány, akiknek mindenike művészi tehetség. Rendező: Karl Fröhlich. Berlinben és Párizsban szenzációs sikert aratott a film, amely páratlan a maga nemében.

Corso mozgó

Averescu marsall jobban van és néhány nap mulva elhagyhatja az ágyát

Bucuresti-Bukarest, december 8. Megírta az Uj Kelet, hogy Averescu marsall szenátusi beszéde közben hirtelen összeesett. Tegnap este 10 órakor Dobrovici, Meteanu, Daniel és Adamiel professzorok aláírásával orvosi bulletin jelent meg Averescu állapotáról. A bulletin szerint Averescu influenzában megbetegedett, de miután szólamra iratkozott fel, orvosi titulum dacára elment a szenátusba és felszólalt. A marsall 3-4 nap mulva elhagyhatja a szobát

és a jövő kedden folytatni fogja a szenátusban beszédét.

Az orvosi bulletin igen megnyugtató hatást gyakorolt és lecsillapította az izgalmat, amit a marsall rosszulléte okozott.

A kormány hozzájárult ahhoz, hogy a szenátus a felirati vitát — amit már tegnap be akart fejezni — keddre halassza, amikor Averescu beszéde után fogják azt befejezni.

Imponáló győzelmet aratott a Zsidó Párt a nagysomkúti községi tanácsválasztásokon

Relatív többséget ért el a Zsidó Párt

Somcuta-Mare-Nagysomkút, december 9. (Az Uj Kelet tud.) A nagysomkúti zsidóság példás fegyelméről és politikai érzékéről tett tanúságot tegnap, amikor a községi választásokon olyan öntudattal képviselte a Zsidó Párt érdekeit, hogy önálló listájával relatív többséget ért el és három tanácsost vitt be a községi tanácsba. A község lakosságában egyébként is kivételes érdeklődés nyilvánult meg a tanácsválasztások iránt. Négy párt indult a küzdelemben: a liberálisok, a Zsidó Párt és két különböző politikai párt reprezentánsaiból összetett csoport, élükön dr. Pop Severrel, illetőleg dr. Pop Cornellal.

A választásokon a Zsidó Párt 161 szavazatot, a liberálisok 158-at, dr. Pop Sever 148-at és dr. Pop Cornel 132-öt ért el. Annak ellenére, hogy a Zsidó Párt érte el a legtöbb szavazatot, a mandátumok egyenlő arányban oszlottak meg a pártok között, éppen az egészen minimális szavazatkülönbségek miatt. A Zsidó Párt részéről a listavezető dr. Blumenfeld Dezső, valamint az utána következő dr. Kálmán Henrik és dr. Jakab Menyhért jutottak be a tanácsba. A községi bíróválasztáson a Zsidó Párt által is támogatott Cuteanu Ioant választották meg 223 szavazattal.

A szocialista-párt kizárta a pártból Moscauteanu képviselőt

Különböző szélhámosságokkal vádolják az exszocialista honatgát

Bucuresti-Bukarest, december 9. A szocialista párt kizárta tagjai sorából Moscauteanu képviselőt. A párt már ezelőtt egy héttel megtiltotta Moscauteanunak, hogy a párt nevében szerepeljen, mire a képviselő nyilatkozatot olvasott fel a kamarában, hogy kilépett a szocialdemokra-

ta pártból. A párt most kommunikét tett közzé, amely a szocialisták örömeinek ad kifejezést, hogy egy agent provocateurrel kevesebb van a pártban és azt hangsúlyozza, hogy Moscauteanu számos szélhámoságot is elkövetett, úgy, hogy kilépése csak megelőzte kizáratását.

Amikor a kislányból nagylány lesz, Csütörtökön este a kolozsvári Magyar Színházban Békeffy-Lajtay-operettét mutattak be. Az operett címe: Amikor a kislányból nagylány lesz. Az operett kislány címmű nagyszlágerü operettjét, de új helyzetkomikumokkal, pattogó, jó zenével és friss trükkökkel. A kolozsvári előadás nívós volt. Karácsonyi Illy tempót diktált és melegen ünnepelték. Partnere Csermák Lajos kellemes, behízelgő hangú bonviván, a szubrett szerepében pedig egy fiatal leány, Gerő Edit lépett fel, akit máris

szeretetébe fogadott a közönség. Hegyessy Ica kitűnően táncolt. Nagy sikere volt Tompa Belának és Ihász Aladárnak. Tompa Pufi egy epizód szerepében nagyon izos, sokáig emlékezetes alakítást nyújtott. Forgács Sándor is k'tünő volt. Általában sikerült operettől lehet beszámolni, amelyek bizonyára sok előadása lesz még a Magyar Színház színpadán.

FRATERNITAS Könyv. és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. sz. Telefon 9-77.

Taxa postală
plătită în sumă
No. 22.715 229

da Baron L. Pop (v. Telefon: 5-77. Előző Havonta 116, negyedik évre 624, egészévre 116: Havonta 1. felére 6, egészévre detések díjazás az KELET" az országaidóság egyetlen nlink utannymásás és megjelölésével

Timárok és m

Vannak bizonyos érvények, amelyeknek ana a pénzügyminis Kisse egyoldalú d ügyminiszter például tud végezni, anél munkájához anyagu fizió-biológiai össze Ha Románia nagy hajó annyit mindent jobban képezte volna, hogy éppen úgy, mint a egy bőre van, tehát fizikailag lehetetlen. Annál is inkább, a pénzügyminiszter találtak már ebben a tok eddig is és ezek egyetlenegy bőrt m tulajdonosok hátára Ahol pedig nincs elő husba lehet vá Ez pedig nem is Ez már mézáros

Próbaldós ta

A vasúti tarifa legéri már a CFR. Igéri, de a reduk Mintha a legrosszab volna a vasut ezt a és szükséges intézke Utóbb arról volt s kos lesz a reduk éltbe.

Most már csak 2 azt is februárra és Öszintén szólva, a értjük, CFR-ről le időt nem.

Mire kell a próbái Hogy a vasut meg ocsóbb tarifa melle nak és szállítanak az lenatikus-e ez? Igen, szívesebben utazni. De megtörté évenként növekvő de nek el.

Akkor talán vissz szabást? Gondolhat vasut ma, amikor k személyszállítási tar magának és amikor csak a tarifa miatt Mire kell tehát a

Imbroane lelt

Ebben a hónapban Kisenevig reneteg dóságot. Decemberben vag tradicionális antiszo ulának.

Az idei decembe mas és az uccai at ciókon kívül, a ké tündökölt.

Apa és fia repro kal káromolták a egész judaizmust a És ime Temesvár atmoszférában egy ki tudja lesz-e ere tül hatolni az egész Imbroane János előadást tart a ke musáról és előadás így beszélt:

"A modern soeie ban csak a zsidók deában nem voltak mai értelmében és táriátus. A judeai den etulajdonított va visszaszállt elő ezel a rendeltel szegénység kieleződ kát úgy fogták fel, kötelesség teljesítés mely kétségkívül a zsidóknál is meg enyhítették. Minder tiv és a tulajdonos teletettséggel jár,